

9. Лапіна І.С., Гончаренко О.М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Одеса: Атлант, 2016. 313 с.
10. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Львів : Растр-7, 2018. 416 с.
11. Скаско О.І., Майор О.В., Тимчишин-Чемерис Ю.В., Нашкерська М.М., Виклюк М.М., Килин О.В., Атаманчук З.А., Свелеба Н.А. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: КНЕУ, 2017. 534 с.
12. Швед В.В., Дробязко О.О. Фінансове планування на підприємствах. *Подільський науковий вісник*. Вінниця. 2017. № 1. С. 112-114
13. Шевченко Н.В., Мельник С.І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.

Турчак В.В., кандидат економічних наук,
доцент кафедри бізнесу і права

Вінницький інститут Університету «Україна»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2557-2534>

Омельченко О.В., старший викладач кафедри
бізнесу і права

Вінницький інститут Університету «Україна»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5121-0222>

Рибак В.В., магістрант 2-го року підготовки
спеціальності «Менеджмент»

Вінницький інститут Університету «Україна»

DOI: <https://doi.org/10.58521/2521-1390-2023-27-5>

ЕКОНОМІЧНА НЕОБХІДНІСТЬ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ТОРГІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ECONOMIC NEED FOR EFFICIENT USE OF LABOR RESOURCES OF COMMERCIAL ENTERPRISES

Анотація. Стаття присвячена проблемі економічної необхідності ефективного використання трудових ресурсів на торговельних підприємствах. У статті узагальнено різні теоретичні визначення поняття «трудова ресурси» і пояснення сутності ефективного використання цих ресурсів. Також обговорюється економічна необхідність ефективного використання трудових ресурсів та його вплив на конкурентоспроможність та розвиток торговельних підприємств. Стаття підкреслює значення оптимізації робочих процесів, розвитку навичок працівників, створення мотивуючого середовища та раціонального розподілу завдань. Зазначаються

практичні аспекти ефективного використання трудових ресурсів на торговельних підприємствах і їх вплив на фінансові показники та задоволення потреб клієнтів.

Ключові слова: трудові ресурси, ефективність, ефективне використання, торговельне підприємство, економічна необхідність.

Abstract. The article is devoted to the problem of the economic necessity of effective use of labor resources at trade enterprises. The article summarizes various theoretical definitions of the concept of "labor resources" and explains the essence of effective use of these resources. The economic necessity of effective use of labor resources and its impact on the competitiveness and development of trade enterprises are also discussed. The article emphasizes the importance of optimization of work processes, development of employee skills, creation of a motivating environment and rational distribution of tasks. Practical aspects of the effective use of labor resources at trade enterprises and their impact on financial indicators and satisfaction of customer needs are noted.

Key words: labor resources, efficiency, effective use, commercial enterprise, economic necessity.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації економіки та зростаючої конкуренції на ринку, торговельні підприємства стикаються з економічною необхідністю ефективного використання трудових ресурсів. Однак, виникає проблема, пов'язана з недостатньою продуктивністю праці на таких підприємствах, що негативно впливає на їхню конкурентоспроможність та доходність.

До основних аспектів проблеми можна віднести низьку мотивацію працівників, недостатню їх кваліфікацію та організацію робочих процесів. Торговельні підприємства часто стикаються з проблемою низької мотивації працівників, що призводить до зниження їхньої продуктивності. Відсутність стимулів, недостатнє фінансове визнання та відсутність кар'єрних можливостей можуть призвести до втрати цінних кадрів та зниження якості обслуговування.

Торговельні підприємства часто стикаються з проблемою недостатньої кваліфікації працівників, особливо в умовах швидкого розвитку технологій та зміни споживчих попитів. Недостатнє навчання і недоступність актуальних навичок можуть призвести до неефективного використання трудових ресурсів та втрати конкурентних переваг.

Некерованість та неорганізованість робочих процесів на торговельних підприємствах можуть призвести до втрати часу, зайвих витрат та незадовільної якості обслуговування. Відсутність оптимальної логістики, неефективне планування робочих графіків та неадекватне розподіл завдань можуть призвести до витрат ресурсів та зниження продуктивності праці.

Формулювання цілей. Метою статті є з'ясування причин проблем пов'язаних з низькою мотивацією працівників, недостатньою кваліфікацією та недоцільною

організацією робочих процесів та розробка рекомендацій щодо покращення ефективності використання трудових ресурсів на торгівельних підприємствах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні активно ведуться дослідження в галузі економіки та управління, включаючи теми, пов'язані з управлінням торгівельними підприємствами та ефективним використанням трудових ресурсів.

Серед основних науковців, що висвітлюють питання ефективного використання трудових ресурсів торгівельних підприємств можна назвати наступних: Ф. Герцберг, Д. Мак-Грегор, Д. Аткинсон, С. Адамс, К. Левін, В. Врум, Л. Портер і Е. Лоулер. Однак на практиці існує ціла низка не достатньо досліджених питань використання трудових ресурсів, особливо враховуючи сучасну ситуацію в Україні.

Виклад основного матеріалу. Існує багато визначень поняття «трудові ресурси» через різні підходи та теорії, що використовуються в економічній науці. Різні економічні школи та дослідницькі напрями мають свої власні уявлення про трудові ресурси, їх складові елементи та значення. Крім того, поняття «трудові ресурси» широко використовується в різних контекстах, таких як економіка, управління, соціологія та інші галузі, що також може впливати на розуміння та визначення поняття. В результаті, багато визначень поняття «трудові ресурси» відображають різні теоретичні підходи та контексти, що використовуються в академічному дискурсі та практичній діяльності.

Можна виділити декілька найбільш популярних напрямків визначення поняття «трудові ресурси»:

Трудові ресурси в економіці визначаються як сукупність робочої сили, знань, навичок та потенціалу працівників, які використовуються для виробництва товарів і послуг. Вони є одним з основних виробничих факторів і включають у себе фізичний та інтелектуальний внесок працівників у виробничий процес.

Трудові ресурси є складовою частиною людського капіталу і включають у себе навички, знання, досвід та творчий потенціал працівників. Вони можуть бути формальною кваліфікацією, яку людина отримує в процесі навчання і освіти, а також неформальними навичками, які набуваються під час професійного розвитку та роботи.

Трудові ресурси включають у себе активний потенціал працівників, який може бути використаний для створення вартості та досягнення організаційних цілей. Цей потенціал включає фізичні та психологічні здібності працівників, їхню мотивацію, ініціативність, комунікаційні та командні навички.

Трудові ресурси можуть бути розглянуті як вартісна складова праці, яка виражається у формі оплати праці. Вони представляють собою ресурси, які вкладаються в процес виробництва і приносять доходи як працівникам, так і організації.

Отже, трудові ресурси можна узагальнити як сукупність фізичного та інтелектуального потенціалу працівників, який використовується для виробництва товарів і послуг, включаючи їхні знання, навички, досвід, мотивацію та творчий

внесок, з метою досягнення оптимальних результатів та максимізації виробничої продуктивності.

Ефективне використання трудових ресурсів означає оптимальне використання фізичного та інтелектуального потенціалу працівників з метою досягнення максимальної продуктивності і результативності. Це включає раціональне розподіл завдань і ресурсів, оптимізацію робочих процесів, ефективне управління часом і використанням навичок працівників, а також створення сприятливого робочого середовища та мотиваційної системи.

Ефективне використання трудових ресурсів передбачає максимізацію виробничої продуктивності шляхом оптимального використання робочого часу, забезпечення належного навчання та розвитку працівників, адекватного розподілу завдань та відповідності навичок працівників потребам організації. Ефективне використання трудових ресурсів також включає створення мотивуючих систем, які сприяють залученню та утриманню кваліфікованих працівників, їхньому професійному зростанню та задоволенню роботою.

У практичному сенсі, ефективне використання трудових ресурсів означає досягнення балансу між витратами ресурсів та досягненням поставлених цілей організації, забезпечення якісного виконання роботи, задоволення клієнтів та збільшення конкурентоспроможності. При цьому, ефективне використання трудових ресурсів не обмежується лише оптимізацією продуктивності, але й забезпечує створення стійкого та успішного робочого середовища для працівників, що сприяє їхньому особистому та професійному розвитку.

Сутність економічної необхідності ефективного використання трудових ресурсів полягає в тому, що в умовах сучасної економіки та зростаючої конкуренції на ринку торговельним підприємствам стає все важливіше максимізувати продуктивність і результативність своїх працівників.

Ефективне використання трудових ресурсів є ключовим фактором успіху для підприємств, оскільки працівники вважаються одним з найважливіших ресурсів. Це стає особливо актуальним у торговельній галузі, де висока якість обслуговування, швидкість реагування на зміни попиту та здатність до інновацій є критичними елементами для залучення та утримання клієнтів.

Економічна необхідність ефективного використання трудових ресурсів виникає з кількох причин. По-перше, недоцільне використання трудових ресурсів призводить до зайвих витрат, які можуть негативно вплинути на фінансові показники підприємства. Наприклад, недостатня продуктивність, низька якість обслуговування або неефективність в робочих процесах можуть призвести до збільшення витрат на працю та зменшення прибутків.

По-друге, в умовах конкуренції ефективне використання трудових ресурсів надає підприємству конкурентну перевагу. Підприємства, які здатні досягти високої продуктивності, оптимально використовувати навички та потенціал своїх працівників, можуть пропонувати кращі ціни, якість товарів та послуги, а також більш швидко адаптуватися до змін у ринкових умовах.

Економічна необхідність ефективного використання трудових ресурсів також пов'язана з питаннями розміщення інвестицій. Підприємства, які вкладають у розвиток своїх працівників, навчання, підвищення кваліфікації та створення стимулюючої робочої атмосфери, можуть отримати більший приріст продуктивності і витрати на навчання з часом окупляться.

Таким чином, ефективне використання трудових ресурсів є важливим економічним фактором, який допомагає підприємствам досягати високої продуктивності, ефективності і конкурентоспроможності, а також забезпечувати стійкий розвиток та успіх у сучасному бізнес-середовищі.

Висновки. З розглянутої інформації, можна стверджувати, що ефективне використання трудових ресурсів є важливою економічною необхідністю для торговельних підприємств. Трудові ресурси, як фізичний та інтелектуальний потенціал працівників, є одним з основних ресурсів, які впливають на продуктивність і результативність підприємства. Ефективне використання цих ресурсів дозволяє досягти оптимальних результатів, забезпечити конкурентну перевагу, мінімізувати витрати та забезпечити стійкий розвиток.

Економічна необхідність ефективного використання трудових ресурсів виникає з урахуванням потреб сучасного ринку, змінюваного споживчого попиту та конкурентної ситуації. Підприємства повинні зосередитися на оптимізації робочих процесів, вдосконаленні навичок працівників, створенні мотивуючого середовища та розподілі завдань для досягнення максимальної продуктивності. Це дозволяє підприємствам підтримувати ефективну конкурентоспроможність, забезпечувати якість обслуговування, задовольняти потреби клієнтів і досягати успіху на ринку.

Загалом, розуміння сутності та значення ефективного використання трудових ресурсів є важливим для розвитку торговельних підприємств. Це допомагає створити основу для сталого зростання, підвищення продуктивності і витратних ефективності, а також забезпечує здатність підприємств адаптуватися до змінних ринкових умов і вимог споживачів. Таким чином, ефективне використання трудових ресурсів стає стратегічно важливим фактором для досягнення успіху та стійкого розвитку у торговельній сфері.

Список використаної літератури

1. Омельченко О.В., Турчак В.В., Слободянюк М.О. Теоретичні основи мотиваційних механізмів в системі менеджменту підприємства. *Подільський науковий вісник*. 2023. № 1 (25). С. 59-67
2. Омельченко О.В., Сідорова Р.А. Інвестиції у персонал, методика оцінки ефективності інвестиції у персонал. *Подільський науковий вісник*. №4. 2019. С. 70-77
3. Поліщук І. І., Швед В.В. Управління персоналом. Вінниця: ТОВ «Твори». 2019. 284 с.
4. Поліщук І. І., Швед В. В. Управління персоналом: навч. посібник. Вінниця: ВФЕУ. 2014. 282 с.

5. Швед В.В., Кордон Р.А. Управління персоналом як напрям організаційної роботи менеджера. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2023. Випуск 4 (41). С. 105-109

Чеснік Н.М., кандидат економічних наук,
доцент кафедри бізнесу та права
Вінницький інститут Університету «Україна»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6576-1642>
Гуленко І.В., магістрант 2-го року підготовки
спеціальності 073 Менеджмент
Вінницький інститут Університету «Україна»

DOI: <https://doi.org/10.58521/2521-1390-2023-27-6>

РОЛЬ МАРКЕТИНГОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

THE ROLE OF MARKETING POTENTIAL IN ENTERPRISE ACTIVITIES

Анотація. У статті проведено дослідження та визначено роль маркетингового потенціалу в діяльності підприємства. В статті висвітлюються ключові аспекти маркетингового потенціалу, такі як визначення потреб ринку та конкурентних переваг підприємства, впровадження маркетингових стратегій та відповідь на зовнішні виклики. Акцент робиться на тому, як ефективне використання маркетингового потенціалу сприяє підвищенню конкурентоспроможності та досягненню прибутковості підприємства в умовах мінливого бізнес-середовища.

Ключові слова: маркетинг, маркетинговий потенціал, конкурентоспроможність, ринкові можливості, ресурси підприємства, адаптація до ринкових змін, маркетингові інструменти.

Abstract. The article conducts research and defines the role of marketing potential in the enterprise's activities. Key aspects of marketing potential, such as understanding market needs, determining competitive advantages, implementing marketing strategies, and responding to external challenges, are illuminated in the article. The focus is on how the effective utilization of marketing potential contributes to increasing competitiveness and achieving profitability for the enterprise in the dynamic business environment.

Keywords. marketing, marketing potential, competitiveness, market opportunities, enterprise resources, adaptation to market changes, marketing tools.

Постановка проблеми. У сучасних умовах динамічного ринкового середовища підприємства стикаються з необхідністю ефективного використання свого маркетингового потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності та стійкого розвитку. Однак досі існує потреба в детальній дослідженні ролі цього потенціалу в